

Gemeenteraad	: Bergen
Raadsvergadering	: 22 oktober 2020
Zaaknummer	: BB20.00345
Voorstelnummer	: RAAD200110
Commissie	: Maatschappelijke Zaken
Commissie	: 8 oktober 2020
Soort agendering	: Ter bespreking
Agendapunt	:
Team	: Beleid
Opsteller(s)	: Dorien van IJzendoorn
Telefoonnummer	: 088 90 97 425
Bijlagen:	: Regiovisie aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling Noord-Holland Noord 2020-2023, Adviesbrief commissie Zorg & Veiligheid 6 juli 2020, persbericht

RAADSVOORSTEL

Onderwerp:	- Regiovisie aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling Noord-Holland Noord 2020-2023
-------------------	--

Voorgesteld besluit

Uw raad besluit:

De regiovisie aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling Noord-Holland Noord 2020-2023 vast te stellen en in plaats te laten treden van de visie aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling Noord-Holland Noord (vastgesteld op 6 november 2014).

Geheimhouding

- ☒ Nee
☐ Ja

RAADSVOORSTEL

INLEIDING

De visie aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling, welke in juli 2014 is vastgesteld door de gemeenten van Noord-Holland Noord, was gericht op de decentralisatie en de oprichting van Veilig Thuis. Deze sluit niet meer geheel aan bij de huidige situatie.

Op dit moment is de recidive van huiselijk geweld hoog en is er sprake van geweld dat van generatie op generatie overgedragen wordt (intergenerationele overdracht). Om de aanpak effectiever te maken waarbij de recidive vermindert en de intergenerationele overdracht duurzaam wordt doorbroken is er meer samenhang in de aanpak nodig. De regiovisie is hier de basis voor.

Het doel van de regiovisie is een effectievere aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling door de samenhang en samenwerking tussen ketenpartners te versterken. In de visie geven we de kaders en de theorie voor de samenwerking die moet gaan leiden tot een effectieve aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling.

Met de regiovisie Aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling 2020-2023 zetten de gemeenten en ketenpartners in Noord-Holland Noord een stip aan de horizon voor een gezamenlijke aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. Op basis van vier uitgangspunten is een visie opgesteld:

- 1) Gefaseerde ketenzorg
- 2) Lokaal tenzij
- 3) Nauwe samenwerking tussen het zorgdomein en het veiligheidsdomein
- 4) Ervaringsdeskundigheid wordt ingezet,

Deze visie is opgesteld in samenwerking met ervaringsdeskundigen, ketenpartners, ambtenaren en bestuurders. Er worden vier actielijnen voorgesteld:

- 1) Preventie
- 2) Eerder en beter in beeld
- 3) Stoppen en duurzaam oplossen
- 4) Specifieke doelgroepen,

In deze vier actielijnen worden de uitgangspunten verder geconcretiseerd. Binnen deze actielijnen zijn ambities geformuleerd. Op basis van de regiovisie wordt vervolgens een uitvoeringsplan opgesteld.

KEUZERUIMTE

Aanleiding voor visie op aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling

Het opstellen en vaststellen van een regiovisie is een bestuurlijke afspraak van de VNG en het ministerie van VWS¹. Daarbij is de regiovisie de uitwerking van de wettelijke kaders van bijvoorbeeld de jeugdwet, Wmo, wet tijdelijk huisverbod, wet publieke gezondheid en de wet verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Deze wetten beschrijven de gemeentelijke taak als het gaat om preventie en aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. Elke regio moet een actuele visie hebben en de visie is de basis voor beleid voor de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. Met het vaststellen van deze regiovisie voldoet de regio Noord-Holland Noord aan deze afspraken.

TOELICHTING OP HET ADVIES

Huiselijk geweld en kindermishandeling is de meest voorkomende vorm van geweld in Nederland. Deze problematiek heeft grote negatieve gevolgen voor het welzijn van de betrokken personen en voor de maatschappij in zijn geheel. Het is een hardnekkig probleem dat vaak van generatie op generatie wordt overgedragen.

Uit diverse onderzoeken blijkt dat de huidige aanpak voor gezinnen waarin sprake is van onveiligheid en geweld verbetering behoeft.² Van de gezinnen waar sprake is van ernstig huiselijk geweld en waar hulpverleners bij betrokken zijn, is in 50% van de gezinnen na 1,5 jaar nog altijd sprake van excessief geweld³. Het lukt tot nu toe vaak niet om het geweld tijdig te signaleren, de hardnekkige patronen van geweld te doorbreken en het welzijn van betrokkenen blijvend te herstellen. Ondanks dat er veel hulpverlening betrokken is, blijft er dikwijls sprake van onveiligheid omdat er geen goede samenwerking is tussen professionals. Ook in Noord-Holland Noord merken professionals op dat de ondersteuning niet altijd goed op gang komt na een melding. Meer afstemming tussen de verschillende betrokken instanties is dringend gewenst. Hiervoor is meer samenhang in de aanpak noodzakelijk, een gezamenlijke visie is de basis voor een meer gemeenschappelijke aanpak.

In de regio Noord-Holland Noord zijn de afgelopen jaren verschillende onderzoeken gedaan en visie documenten geschreven. Denk bijvoorbeeld aan het rapport van Hiemstra en de Vries 'werken aan een cultuur van verantwoordelijkheid' en de visiedocumenten uit West-Friesland.⁴ Hierin wordt geconcludeerd dat er meer samenhang en gezamenlijke verantwoordelijkheid in de keten noodzakelijk is. Om het patroon van geweld te doorbreken is een multidisciplinaire en systeemgerichte aanpak cruciaal. Dit vereist nauwe samenwerking tussen gemeenten, inwoners, hulpverlening, maatschappelijke organisaties, politie en justitie.

Met dit document leggen we de basis voor een gezamenlijke visie op de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling in Noord-Holland Noord. Deze visie draagt de aanpak

¹ Zie Het sociaal domein en veiligheidsdomein in verbinding. Handreiking bij de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. Zie: <https://www.movisie.nl/publicatie/sociaal-domein-veiligheidsdomein-verbinding>

² Tierolf, B. Lünemann, K. Steketee, M. (2014) *Doorbreken geweldspatroon vraagt gespecialiseerde hulp. Onderzoek naar effectiviteit van de aanpak huiselijk geweld in de G4*. Verwey Jonker: Utrecht. Zie: https://www.verwey-jonker.nl/doc/vitaliteit/1366_Doorbreken%20geweldspatroon%20vraag%20gespecialiseerde%20hulp_Web.pdf

³ Tierolf, B. Lünemann, K. Steketee, M. (2014) *Doorbreken geweldspatroon vraagt gespecialiseerde hulp. Onderzoek naar effectiviteit van de aanpak huiselijk geweld in de G4*. Verwey Jonker: Utrecht. Zie: https://www.verwey-jonker.nl/doc/vitaliteit/1366_Doorbreken%20geweldspatroon%20vraag%20gespecialiseerde%20hulp_Web.pdf

⁴ Uitvoeringskader inkoop Sociaal Domein West-Friesland (2019-2021). Zie: <https://regiowestfriesland.nl/sites/default/files/2018-08/Uitvoeringskader%20inkoopstrategie%202017-11-29%202018-07-19.pdf> & Transformatieplan Jeugzorgregio West-Friesland 2018-2021. Zie: https://vng.nl/sites/default/files/west_friesland.pdf

gefaseerde ketenzorg uit. Dit betekent dat in huishoudens waar sprake is van huiselijk geweld of kindermishandeling altijd samengewerkt wordt aan drie achtereenvolgende doelen: eerst directe veiligheid en wanneer dat gerealiseerd is werken we aan stabiele veiligheid via risicogestuurde zorg. Na het bewerkstelligen van stabiele veiligheid wordt zorg ingezet gericht op herstel. Werken volgens deze theorie betekent dat partners elkaar beter kunnen vinden in de samenwerking omdat zij dezelfde taal gaan spreken en werken volgens dezelfde uitgangspunten. Dit verbindt partners vanuit zowel de zorg als de veiligheidsketen met elkaar. Goede samenwerking en begrip van elkaars werkwijze is cruciaal in een aanpak waarin zorg en veiligheidspartners betrokken zijn, deze visie biedt hiervoor een basis. Voor meer informatie over gefaseerde ketenzorg zie: <https://www.youtube.com/watch?v=C6uEmcWXT08&t=14s>

OVERWEGINGEN VAN HET COLLEGE

Het college heeft in dit geval geen alternatieven overwogen. De regiovisie vloeit voort uit landelijke bestuurlijke afspraken.

REGIONALE SAMENWERKING EN COULEUR LOCALE

Deze visie staat als uitgangspunt voor de samenwerking in de regio Noord-Holland Noord. Door samen met gemeenten en ketenpartners een visie te formuleren die als kader figureert waarbinnen alle partijen invulling geven aan een eigen rol willen we een eenduidige aanpak bewerkstelligen voor een effectieve aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling.

Deze regiovisie is opgezet voor Noord-Holland Noord in zijn geheel omdat we met één gezamenlijke visie een afgestemde aanpak bewerkstelligen voor dit hele gebied. Dit omdat er veel ketenpartners worden gedeeld en er al veel op deze schaalgrootte georganiseerd is. Hiermee vereenvoudigt de visie samenwerking op de verschillende niveaus tussen gemeenten en ketenpartners. Uiteraard blijft er voldoende ruimte voor verdere sub-regionale en lokale invulling. Voortvloeiend uit deze regiovisie wordt een uitvoeringsplan opgesteld waarin concrete acties worden beschreven.

Een alternatief zou zijn om (sub)regionale of lokale visiedocumenten op te stellen. Dit zorgt voor nauwe aansluiting met het lokale veld, maar leidt ook tot meer versnippering in de aanpak. Omdat veel belangrijke ketenpartners in de keten van huiselijk geweld en kindermishandeling werkzaam zijn in heel Noord-Holland Noord sluit deze schaal beter aan bij de praktijk. Door de visie te richten op Noord-Holland Noord wordt een heldere, eenduidige aanpak bewerkstelligd waardoor de samenwerking tussen alle betrokken partijen kan worden vereenvoudigd en versterkt.

RISICO'S

N.v.t.

FINANCIËN

Financiën

De regiovisie is een kaderstellend document, de financiële aspecten hiervan zijn afhankelijk van de invulling in het uitvoeringsplan. Dit hangt samen met de keuzes die gemaakt worden met betrekking tot de uitvoering, snelheid en fasering. Een deel van de beschreven uitgangspunten en ambities geven richting aan reguliere werkzaamheden. De visie biedt handvaten voor focus.

Voor meerdere kernonderdelen, bijvoorbeeld de training van professionals in gefaseerd samenwerken aan veiligheid, wordt er een extra financiële impuls aangevraagd bij het ministerie van VWS via de projectenpool 'Van denken naar doen', als onderdeel van het programma 'Geweld hoort nergens thuis'. Dit zijn gelabelde middelen die worden uitgekeerd vanuit het Rijk via de Decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang (DUVO) gelden naar de centrum gemeenten.

Personele aspecten

Het uitvoeren en in praktijk brengen van de regiovisie zal personele inzet vragen. Tot en met 2021 zullen de projectleiders Geweld hoort nergens thuis de uitvoering en naleving van de regiovisie aanjagen. Daarnaast zal de uitvoering capaciteit en prioriteit van de uitvoerenden in de hele keten vragen. De werkzaamheden vanuit het programma zijn geborgd binnen de huidige organisatie.

COMMUNICATIE, PARTICIPATIE EN SAMENSPEL

Inspiraak & participatie derden

De regiovisie sluit goed aan bij het staande beleid en is uitgebreid afgestemd in focusgroepen met ketenpartners, ervaringsdeskundigen (twee slachtoffers en een pleger) en gemeenteambtenaren (van uit de veiligheidsketen & het sociaal domein) en bestuurders. In deze sessies zijn verschillende alternatieven aan de orde gekomen waarbij het document is aangescherpt tot dat er consensus was.

Het totstandkomingsproces zag er als volgt uit:

1. Interview ronde bij de verschillende ketenpartners en gemeenteambtenaren (april tot oktober 2019).
2. Startbijeenkomst voor ketenpartners en gemeenteambtenaren waarin focuspunten voor het programma Geweld hoort nergens thuis zijn bepaald (juli 2019).
3. Concept regiovisie opgesteld door de projectleiders Geweld hoort nergens thuis op basis van interviews, input startbijeenkomst, bestaande visies en documenten (augustus en september 2019).
4. Afstemming in: Portefeuillehouders Overleg Regio Alkmaar (PORA), driehoek Zorg en Veiligheid Kop van Noord-Holland en het portefeuillehouders overleg MADIVOSA in West-Friesland (augustus 2019 - februari 2020).
5. Focusgroepen voor beleidsambtenaren, directeuren, managers en uitvoerende medewerkers van betrokken gemeenten en organisaties. Ervaringsdeskundigen zijn gevraagd om input te geven (november 2019).
6. Nieuw concept regiovisie opgesteld (december t/m februari 2020).
7. 3 Regionale raadsbijeenkomsten waarin raadsleden input geven (14, 20 en 27 mei 2020).
8. Symposium voor bestuurders ter informatie over de regiovisie en het geven van input (3 juni 2020).
9. Commissie Zorg & Veiligheid geeft de raden en colleges van Noord-Holland Noord het advies de visie vast te stellen (26 juni 2020). Zie bijlage.

Communicatie

Na vaststelling van de regiovisie zal dit gecommuniceerd worden met alle betrokken partners. Daarnaast wordt een persbericht verstuurd nadat de colleges de regiovisie Noord-Holland Noord 2020-2023 hebben vastgesteld.

UITVOERING, PLANNING EN ORGANISATIE

Planning

Vaststelling van de visie door alle achttien raden van Noord-Holland Noord staat gepland in september en oktober van 2020. Het uitvoeringsplan zal naar verwachting in Q4 voorgelegd worden aan het college. Wij zullen uw raad actief informeren over het uitvoeringsplan.

Uitvoeringsaspecten

Ons college verwacht in het vierde kwartaal het uitvoeringsprogramma vast te kunnen stellen. Dit uitvoeringsplan wordt opgesteld in samenwerking met alle betrokkenen; ketenpartners, gemeenteambtenaren en ervaringsdeskundigen. Hierin worden de ambities en uitgangspunten geconcretiseerd. Uw raad wordt hier uiteraard actief over geïnformeerd.

Duurzaamheidsaspecten

De verwachting is dat de regiovisie bijdraagt aan een efficiëntere aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling doordat er meer samenhang en samenwerking in de aanpak wordt bewerkstelligd. Door beter afgestemde hulp te organiseren, is de verwachting dat het aantal recidive meldingen omlaag gaat, de overdracht van generatie op generatie wordt doorbroken en het signaleren van huiselijk geweld en kindermishandeling verbetert.

BIJLAGEN

- o Regiovisie aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling Noord-Holland Noord 2020-2023
- o Adviesbrief commissie Zorg & Veiligheid 6 juli 2020
- o Persbericht

ACHTERLIGGENDE DOCUMENTEN

N.v.t.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Bergen

mr. M.N. (Martijn) Schroor
secretaris

dr. J.P. (Peter) Rehwinkel
burgemeester